

Brakel Atmos zet kunst in een bijzonder daglicht Hermitage Amsterdam: perfect museum!

Van verpleeghuis tot schatkamer van kunst: het was een unieke uitdaging. “Als je de kans krijgt om een museum te maken, dan moet je het goed doen”, zegt Ernst Veen, directeur van de Hermitage Amsterdam. Hij had een doel voor ogen: “Museumzalen waarin daglicht doordringt, zijn altijd het mooist. Architect Hans van Heeswijk is erin geslaagd een prachtig 21e-eeuws museum in een 17e-eeuws monument te realiseren. Het daglicht dringt tot in alle hoeken het museum door. Ik vind het een feest!” Brakel Atmos tekende voor de daglichttoetreding via glazen daken.

Verpleeghuis Amstelhof werd gerestaureerd en verbouwd tot een prestigieus museum dat bij de opening op 21 juni 2009 wereldwijde aandacht kreeg. “Toen de eigenaar van het monumentale pand aan de Amstel – de diaconie van de hervormde gemeente – me vroeg of ik daarvoor een nieuwe bestemming met publieksfunctie wist, dacht ik meteen aan de Hermitage in St. Petersburg. De directeur had me eens verteld dat de Hermitage St. Petersburg eigenlijk een museum van de wereld was. Er wordt echter maar 5% van de ruim 3 miljoen kunstwerken tentoongesteld. Een zustermuseum in Amsterdam zou een uitkomst zijn.”

In oude staat hersteld

Uit een haalbaarheidsonderzoek bleek dat het gebouw zowel bouwkundig als qua indeling geschikt was voor transformatie. Architect Van Heeswijk ging hiervoor terug in de geschiedenis. In het oorspronkelijke gebouw waren de twee vleugels grote, hoge ruimten zonder verdiepingen. “Door de later toegevoegde verdiepingen te verwijderen, konden we twee grote klassieke tentoonstellingszalen creëren. Daarin wilden we met daglicht graag de openheid terugbrengen. Alleen: kunstwerken kunnen maar een beperkt aantal lux verdragen. Daarom vroegen we ons af of het mogelijk was om zonnestralen niet rechtstreeks binnen te laten. Dat bleek mogelijk te zijn; namelijk door zowel aan de binnen- als buitenzijde van de glazen daken zonlamellen toe te passen.”

Combinatie van dag- en kunstlicht

Volgens Veen is een perfect museum onlosmakelijk verbonden met daglicht. “Sommige kunstwerken kunnen echter geen daglicht verdragen, zoals de kostuums die nu tentoongesteld zijn. In die gevallen maken we gebruik van kunstlicht of een combinatie van kunst- en daglicht. Ik verheug me op de tentoonstellingen waar we wel daglicht kunnen toelaten.”

Daglicht speelt in het hele museum een belangrijke rol. “Het pand had veel donkere hoeken. Zo waren de hoeken boven de wenteltrappen volledig dicht. De architect is erin geslaagd om via de bestaande ramen en lessenaardaken boven de trappen daglicht van bovenaf naar binnen te laten vallen. Je loopt nu vanuit de 102 meter lange gangen naar het licht toe.”

Ontwerp: Hans van Heeswijk Architecten

Foto: Aerofoto Schiphol

Ontwerp: Hans van Heeswijk Architecten

Foto: Michèle Sanders, Hermitage Amsterdam

“Museumzalen waarin daglicht doordringt, zijn altijd het mooist”, aldus Ernst Veen, directeur Hermitage Amsterdam

Glazen daken zijn inbraakveilig

Brakel Atmos engineerde en realiseerde zowel de 4 lessenaardaken boven de trappen (± 3 m x 2,5 m) als de 3 grote zadeldaken (± 35 m x 5 m) boven de expositiezalen en het auditorium.

Ernst Veen: “de bruiklenen voor onze tentoonstelling komen uit één van de grootste musea ter wereld. Dat schept een grote verantwoordelijkheid: de kunstwerken mogen geen enkele schade oplopen. Daarom moet alles perfect zijn: licht, klimaat, fysieke veiligheid en brandveiligheid.”

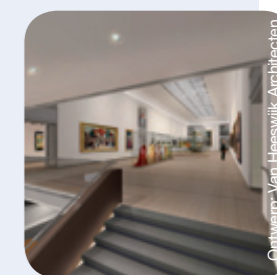
Met het oog hierop is in de glasdaken isolerende, inbraakvertragende beglazing toegepast met weerstandsklasse P5A (zwaarste klasse kogelvaltest).

Verhuisdeel in glasdak

Grote kunstwerken die niet in de goederenlift passen, kunnen via het dak naar binnen worden gebracht met behulp van een kraan. “Speciaal daarvoor hebben we in het glasdak een verhuisdeel van ± 6,5 m x 5 m laten opnemen.”

Foto: Michèle Sanders, Hermitage Amsterdam

Ontwerp: Hans van Heeswijk Architecten

Iedereen enthousiast

In de eerste twee maanden heeft de Hermitage Amsterdam al ruim 250.000 bezoekers ontvangen. “Dat is ongelooflijk veel! Publiek en pers zijn enthousiast en vinden het prachtig; het is een feest! Ik wilde een licht, perfect museum realiseren. Met behulp van de architecten Van Heeswijk, Merckx+Girod en ons eigen team (bestuur, managementteam en projectleider Pieter van Effelen) is onze droom gerealiseerd!”, besluit Ernst.

Museum Hermitage Amsterdam is dagelijks geopend. Tot 31 januari 2010 is de eerste tentoonstelling met het thema “Aan het Russische hof” te bezichtigen. Meer informatie: www.hermitage.nl

E. Veen, Hermitage Amsterdam